

Centrum for en mere tilbagetrængt Stilling, og indenfor den et meget gennemskåret Terrain. Men derom skal jeg som sagt ikke udtale mig nærmere. Den ærede Taler gjorde endvidere en Bemærkning, som maaste kunde synes at være den allerfarligste, og det er, at en Del af Fæstningsværkerne maatte ligge paa svensk Grund. Dertil vil jeg sige, at det var det, de helst maatte; men det forudsætter Ting, som vi ikke ere Herrer over her. Det vilde jo forudsætte et Forbund mellem de tre nordiske Riger, og da maatte vi gaa først til Udenrigsministeren. Men paa den anden Side tale vi her om Ting, der ere beregnede paa at staa i en saa lang Fremtid, og jeg tror vistnok, at hvad der er Drøm i Dag, kan være Daad i Morgen. Det kunde maaste være, at Udskillige af den nuværende Slægt kunne faae en nordisk Forbundsfastning at se, som vilde være et overordentligt stærkt Punkt, til hvis Indtagelse man vilde behøve to Flaader og to Hære. Men ogsaa uden Hensyn til Sverige — som jeg yttrede igaar — er det et Punkt, som efter min Mening bør befæstes, jeg skal ikke sige, hvor stærkt eller hvor svagt, men det er et Punkt, som ikke bør lades aldeles ubefæstet. Og det er Noget, som Stormagterne ogsaa atter have henledet Danmarks Opmærksomhed paa. England har i „812 peget paa det Punkt for os og kaldt det Nordens Gibraltar“. Rusland har flere Gange talt om det Samme, og det er ikke utroligt, at der kunde være Noget i, hvad man undertiden mimler om, at det anser det for et godt Sted med en isfrihavn, hvor Rusland, hvis det var i Forbund med os, selv kunde have sin Flaade liggende i urolige politiske Tider. Naar jeg holder paa dette Punkt som et Punkt, der ikke maa lades ubefæstet, som et Punkt, der maa betrygges i alle Tilfælde, er det paa Grund af dets overordentlig vigtige strategiske Beliggenhed, fordi det ligger ved Afgangen til Østersøen, Østersøen, som for Nordeuropa er noget Egnende som Middelhavet for de sydligere Lande. Jeg skal meddele, hvad man maaste kunde kalde en historisk Anekdote, for hvis Sikkerhed jeg imidlertid tror at kunne indestaa. I 1800 eller 1801, da der fandtes et Forbund mellem de nordiske Riger og flere, vilde den svenske Konge, Gustav den Fjerde, i det fælles Forbunds Interesse bygge Skanser ved Helsingborg, men Frederik den Sjette vilde ikke tillade det. Grunden, troede man, var nærmest Hensynet til Sundtolben og maaste gjensidig Skinsygge. Gustav den Fjerde søgte sig fornærmet. Der blev ingen Skanser anlagt ved Helsingborg, og Tølgengen deraf var, at i Maret 1801 kunde den engelske Flaade med Lethed komme forbi Helsingør, fordi den Gang Kanonerne ikke rakte saa langt, som de rakte nu; jeg skal gjentage, hvad det ærede Medlem for Færøerne (Bærentzen) sagde: hvad der er fket tidligere, kan ogsaa ske i Frem-

tiden. — Jeg skal dernæst med et Par Ord berøre, hvad det ærede Medlem for Rjøbenhavns 3die Valgkreds (Overmoes) berørte med Hensyn til et Punkt i Sylland. Han yttrede, at Fjenden behøvede ikke at berøre et befæstet Punkt oppe i Sylland. Det er meget sandt; men der gives ogsaa befæstede Punkter, som man ikke ligefrem har for at hyde Fjenden Spidsen, men for at de kunne være et Gjemmested for os og for de Ting, det gjælder at fjerne snarest muligt, naar Fjenden falder ind i Landet: de offentlige Kasser, det løbende Jernbanemateriel, som kan blive et kraftigt Værn i hans Haand, hvis vi ikke sikke os det. Det er naturligvis nødvendigt at have et Sted længere tilbage, hvor Tropperne kunne samle sig og udvile sig, og jeg tror ikke, at det ærede Medlem, for hvis taktille Dygtighed jeg har al mulig Tvebhødighed, vil kunne paavise nogen anden Linie til at lægge saadant et befæstet Punkt bagved end netop Limfjorden. Bistnok bør vi ogsaa, naar vi ville forsvare Sylland, mere flygtigt oplaste Skanser andre Steder, ved Veile, Skanderborg o. s. v.; men det kan der ikke være Tale om her, hvor der jo kun er Tale om de permanente Anlæg. Jeg tror derfor, at skulle vi „bygge fra Grunden“, for at bruge et Udtryk, som ogsaa er brugt igaar, er det netop nogle af de længst tilbageliggende Punkter, paa hvilke vi først maa have Opmærksomheden henvendt. Dertil kommer, at naar jeg har henpeget til de to Punkter, er det netop gennem disse to, at man længst mulig maa kunne haabe at vedligeholde en Forbindelse tilslags mellem Landsdelene, en Forbindelse, som man maa kunne have paa det sidste Trin, medens man tidligere uaturligvis kan have det andre Steder, saasom fra Helsingør over Samsø til Refsnæs eller maaste endnu bedre til et Punkt paa Næsjels i Nærheden af Abelsersborg. Endnu tidligere vil man kunne holde Forbindelsen ved Storebelt, og det er egentlig det, det foreliggende Lovforslag først og fremmest gaar ud paa; men det er en Stilling, som, naar den først er tagen, lader det Øvrige bagved ligge aabent. Jeg er, hvad jeg skal bemærke med det Samme, uagtet det ikke ligefrem ligger for ved dette Lovslag, meget velvillig stemt for, at vi gjøre Noget ved Aggersøfund; men jeg maa paa den anden Side advare imod, at vi, forinden Sagen er nærmere prøvet, offre for Meget derpaa, thi det er, forudsat at vi have Lydsland til Fjende, det mest fremstuede Punkt mod Lydsland, og naar min ærede Nabo tilhøre (Bojsen) igaar mindede om, at vi ikke skulde bygge vort Forsvar for udfordrende — det var om ikke Ordene, saa dog Meningen — maa jeg gjøre opmærksom paa, at det er netop et Punkt, hvorom man kunde sige, at det var „udfordrende“. For at betegne Beliggenheden vil jeg gjøre opmærksom paa, at hvis man tænker sig Langeland ligeoverfor dreiet med Spidsen en lille Smule, og dernæst Lange-